

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

**Голові Чернівецької міської
ради**

Роману КЛІЧУКУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)

Відповідно до статті 101 Конституції України, статті 1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав людини і громадянина, зокрема житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

В рамках реалізації зазначених вище норм законодавства Уповноваженим здійснюється провадження стану додержання встановлених прав людини і громадянина в діяльності Чернівецької міської ради щодо реалізації житлових прав громадян, на підставі повідомлень, опублікованих в засобах масової інформації, колективного звернення громадян, моніторингу інформації, яка розміщена на офіційному веб-сайті Чернівецької міської ради України.

Перевірка стану додержання встановлених прав людини і громадянина здійснювалась за ініціативою Уповноваженого.

В межах відкритого провадження встановлено, що рішенням виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 09.05.2023 №287/10 «Про затвердження Положення про порядок надання та використання приміщень маневрового житлового фонду Чернівецької міської ради для осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування і визнання таким, що втратив чинність, пункту 1 рішення виконавчого комітету міської ради від 21.05.2013р. № 241/9 з цього питання» затверджено Положення про порядок надання та використання приміщень маневрового житлового фонду Чернівецької міської ради для осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (далі – Положення).

Відповідно до пункту 1.1 Положення встановлює порядок надання та використання житлової площі (ліжка-місця) в приміщеннях маневрового житлового фонду Чернівецької міської ради.

Пунктами 1.2.1 та 1.2.2 Положення передбачено, що маневровий фонд призначається для тимчасового проживання, зокрема, одиноких, повнолітніх осіб віком до 35 років з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які потребують житла, народилися або отримали статус дитини сироти, дитини позбавленої батьківського піклування на території Чернівецької міської територіальної громади, працівників міської ради та її структурних підрозділів на місцях, які у зв'язку з характером їх трудових відносин повинні здійснювати контроль за умовами розміщення осіб, зазначених у пункті 1.2.1 цього Положення.

Також, пунктом 5.1.3 Положення, як одна з підстав втрати права користування маневровим житловим фондом та його звільнення визначена досягнення 35-річного віку (з наступного дня).

Зазначене Положення не відповідає вимогам чинного законодавства України, а саме Житловому кодексу України, законам України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», «Про житловий фонд соціального призначення» з наступних підстав.

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Статтею 47 Конституції України передбачено, що кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду.

Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» органи місцевого самоврядування відповідно до закону створюють за рахунок коштів місцевих бюджетів, інших джерел фінансування житловий фонд соціального призначення, ведуть облік громадян, які мають право на отримання квартир, садибних (одноквартирних) жилих будинків із житлового фонду соціального призначення, приймають рішення про надання цим громадянам соціального житла на підставах і в порядку, визначених законом, затверджують у межах своїх повноважень місцеві програми розвитку соціального житла, здійснюють контроль за їх виконанням, здійснюють інші повноваження у цій сфері відповідно до закону.

Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду» маневрений житловий фонд це житловий фонд, сформований інвестором-

забудовником за власні кошти та призначений для тимчасового проживання громадян на час проведення реконструкції житла застарілого житлового фонду.

В свою чергу, відповідно до частини другої статті 4 Житлового кодексу України житловий фонд включає, зокрема, житловий фонд соціального призначення - квартири в багатоквартирних жилих будинках, садибні (одноквартирні) жилі будинки, а також жилі приміщення в інших будівлях усіх форм власності, що надаються громадянам, які відповідно до закону потребують соціального захисту.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» соціальне житло це житло всіх форм власності (крім соціальних гуртожитків) із житлового фонду соціального призначення, що безоплатно надається громадянам України, які потребують соціального захисту, на підставі договору найму на певний строк.

Таким чином маневровий житловий фонд може використовуватись виключно для тимчасового проживання осіб на час проведення реконструкції житлового фонду.

Статтею 4 Закону України від 13.01.2005 № 2342-IV «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» (далі – Закон №2342) передбачено, що заходи соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа гарантуються, забезпечуються та охороняються державою.

Державні соціальні стандарти для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа встановлюються незалежно від того, де така дитина або особа перебуває на утриманні та вихованні, на рівні, не меншому за встановлений прожитковий мінімум для осіб відповідного віку.

Державні соціальні стандарти і нормативи встановлюються щодо, зокрема, житлового забезпечення на рівні, не нижчому за встановлені у Житловому кодексі України нормативи, житлового забезпечення таких дітей після завершення їх виховання в різних формах влаштування після досягнення ними 18-річного віку, якщо вони не мають свого житла відповідно до житлових нормативів або мають житло з характеристиками, нижчими за встановлені житлові нормативи.

Відповідно до статті 33 Закону №2342 діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, які досягли 16 років, у разі відсутності в таких дітей житла мають право зараховуватися на квартирний облік та соціальний квартирний облік за місцем їх походження або проживання до встановлення опіки, піклування, влаштування в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, за заявою опікуна чи піклувальника, прийомних батьків, батьків-вихователів, адміністрації закладу, де проживає дитина, або органу опіки та піклування. Після завершення перебування у відповідних закладах, дитячих будинках сімейного типу, прийомних сім'ях або завершення строку піклування діти-сироти та діти,

позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа протягом місяця забезпечуються соціальним житлом до надання їм благоустроєного жилого приміщення для постійного проживання.

Відповідно до частини п'ятої статті 33 Закону №2342, після завершення перебування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у відповідних закладах для таких дітей, дитячому будинку сімейного типу, прийомній сім'ї або завершення терміну піклування над такими дітьми та в разі відсутності в таких дітей права на житло обласні, Київська та Севастопольська міські, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування забезпечують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа протягом місяця у позачерговому порядку впорядкованим соціальним житлом.

Порядок забезпечення соціальним житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа затверджується Кабінетом Міністрів України.

Враховуючи вище викладене встановлено, що діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа, у разі відсутності у них житла, мають забезпечуватись саме соціальним житлом до надання їм благоустроєного жилого приміщення для постійного проживання. Використання маневрового житлового фонду для забезпечення потреб дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа не передбачено чинним законодавством.

Крім того, відповідно до статті 109 Житлового кодексу України виселення із займаного жилого приміщення допускається з підстав, установлених законом. Чинним законодавством не передбачено граничного віку, з настанням якого діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа можуть бути позбавлені права проживання в соціальному житлі.

Ураховуючи викладене вище та керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та винести на розгляд чергової сесії міської ради питання щодо скасування рішення виконавчого комітету 09.05.2023 №287/10 «Про затвердження Положення про порядок надання та використання приміщень маневрового житлового фонду Чернівецької міської ради для осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування і визнання таким, що втратив чинність, пункту 1 рішення виконавчого комітету міської ради від 21.05.2013р. № 241/9 з цього питання», як такого що не відповідає чинному законодавству.

2. Вжити заходів щодо віднесення приміщень в яких проживають особи, які мають статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до

житлового фонду соціального призначення відповідно до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення».

3. Вжити заходів щодо недопущення виселення осіб, які проживають в соціальному житлі, з підстав не передбачених законодавством.

4. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого та щомісяця інформувати про подальшу усунення недоліків до повного виконання вимог цього подання.

5. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

